

ולנתק את הקשרים עם האדמיניסטרציה הבריטית. הוא גם תבע למונע את גיוס היהודים כחוטבי-עצים ושואביי-מים, והת- כוון לגדודי החפרים.

„החידוש בעמדותיו אלה של בן-גוריון היה ביצירת מטבע השלשן 'פוליטיקה ב' / במישקל דומה לעליה ב' / מדיניות שמש- מעותה 'איישקט חמור ממושך בארץ, לדאוג לכך שהצנזורה לא תחניק את דעתנו, להודיע בכתב על כל פעולה ממי שלא נגדנו. תגובה על כל רפרסיה (דיכוי) על היהודים בארץ. קנס תחת קנס. עונש תחת עונש, וביצוע פעולות אלה יוטל על אירגון ההגנה...”

„בן-גוריון הוסיף וקבע כי יש תיקוה לציונות רק אם תהיה ציונות לוחמת. ציונות של דיבורים לא תקום ולא תהיה. משום כך יש הכרח ב'התנגדות מתמדת, מאורגנת, שאינה נרתעת משימוש בכוח נגד הגשמת המדיניות הזאת ונגד כל פגיו- עה חדשה, ונגד כל ניסיון נוסף להפיכת הארץ הזאת לארץ גלות בשביל העם ה- יהודי'.

„אלא שהיתה התנגדות עצומה לעמדו- תיו של דויד בן-גוריון. בהנהלת הסוכנות היהודית תמכו בו רק מנחם אוסישקין והרב י.ל. פישמן. יצחק גרינבאום, נציג הציונים הכלליים, הוזהר את בן-גוריון 'כי אין לישב כוח לנהל מילחמה כזאת עם אנגליה'. פינחס רוטנברג טען: 'עובדה היא שאנגליה עומדת במילחמה עם איבנו הגדול ביותר'. הוא המשיך והזהיר כי מדיניותו של בן-גוריון היא 'מסוכנת', כי היא תתן יד חופשית לממשלה העויינת לנו לעשות בנו כאוות נפשה. הממשלה (הבריטית) יכולה להתנהג בצורה שלא יישאר מאתנו שריד ופליט'.

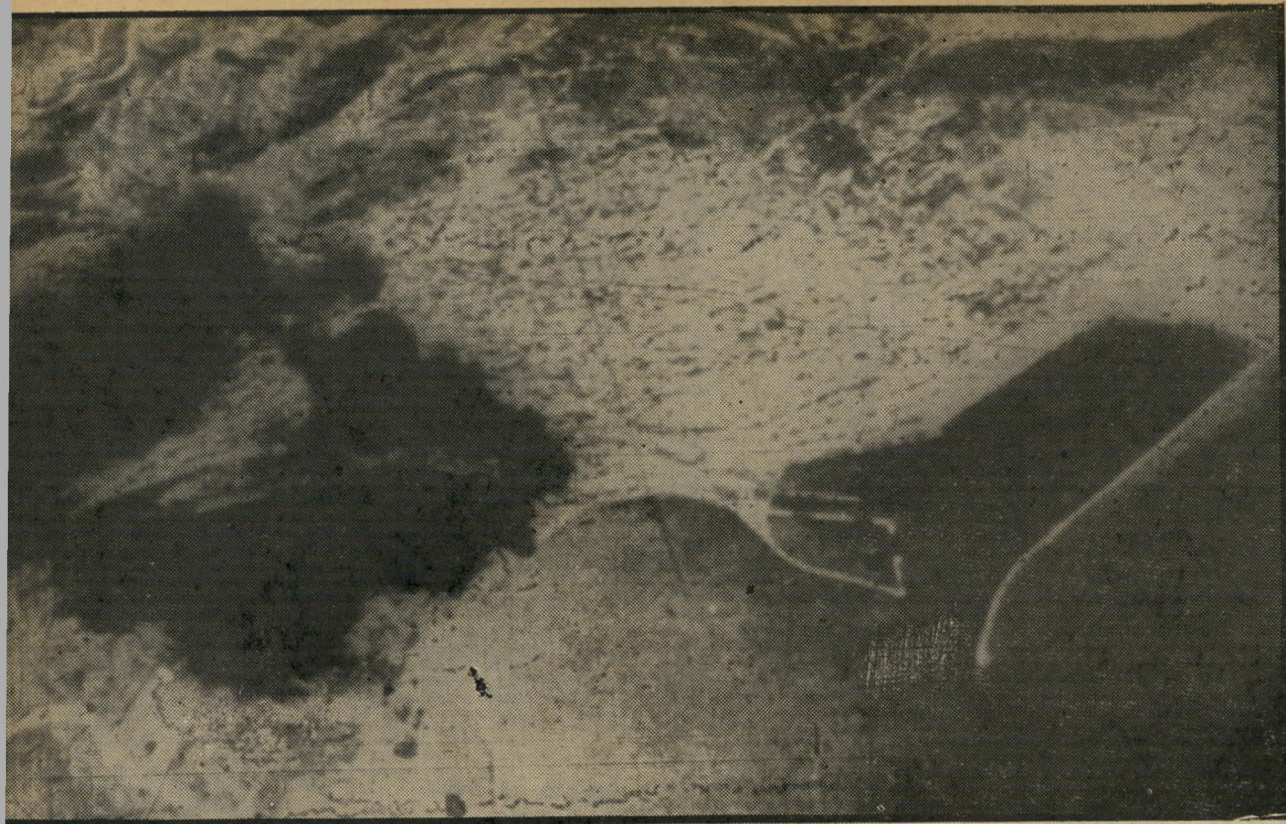
„משה שרת (שרתוק) אמר, כי הוא אינו יכול לקבל את ההצעה על אישקט תמדי בארץ, משום שעד שהדבר יגרום נזק-מה לאנגלים, הרי נזקנו יהיה כה גדול, עד שלא נוכל להחזיק מעמד'. אליעזר קפלן אמר: 'המדיניות החדשה המוצעת היא הדרך הקצרה לא לנצחון כי אם לחיסול המפעל שלנו בארץ. שמורק, איש הציו- נים הכלליים בהנהלת הסוכנות, הוסיף: 'אם נחליט על מדיניות ב' יהיה בזה משום הרס התנועה הלאומית'.

„הכותרת מדיניות ב' לא שינתה הרבה בוועד הפועל הציוני, ורק מעטים תמכו בהצעה זו של בן-גוריון. אחד מהם היה מייסד ההגנה אליהו גולומב. שקבע: 'אני חושב את השקט לרועץ לנו. הוא הורס את אפשרות התפתחותנו'. במרכז מפא"י אמר בהקשר זה ש. יבניאלי: 'נתנו לנו סטירת-לחי לעיני העולם כולו, ואנו לא השיבונו תשובה של כבוד...”

מוסיף לוסין: „בן-גוריון ראה בכל ה- דברים האלה סטייה מן המאבק והודיע על רצונו להתפטר מתפקידו כיושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית. אולם עם כל הביקורת החריפה נגד עמדתו, עמדו רוב מתקיפיו על כך שאסור לו להתפטר מן הנהלה הציונית. 'התפטרותו של בן-גוריון מן האכססקוטיבה', הסביר ברל כצנלסון, 'יכולה להתפרש בארץ ובעולם כמו ויתור התנועה הציונית על אותם אלמנטים המא-

האיטלקים מפציצים את חיפה

תצלומים מתוך סרט גרמני, המתארים את ההפצצה האיטלקית על

העיר שצילמו הצופים עצמם (תמונה עליונה). בתמונה התחתונה: עורכי עמוד האש חשפו רחוב מופצץ בעיר חיפה אשר צולם בדיוק באותה השעה מהקרע.

לוסין: „הסרט המראה את חיפה מן האוויר מתאר הפצה של חיל-האוויר האיי- טלקי. אבל התצלומים והכתבה הינם גרי- מניים. אנחנו מביאים בגוף הסרט גם את דברי הקריינות, כפי שנאמרו ביומן-החדד שות הגרמני, קריינות המדווחת על הפצצת מיתקני הנפט במפרץ-חיפה. כאשר הת- חלנו בליקוט החומר לעמוד האש פניתי אל רון בריישי, שהיה אז שליח רשות- השידור בגרמניה, ששיג לי מיון קטעים. אבל הוא התעצל. או פניתי אל סטודנט ישראלי היושב בגרמניה, נחום אורלנד, והוא עבר על כל התיקים של יומני החדשות הגרמניים, בארכיון הסרטים ה- ממלכתי בקובלנץ, באותה טירה הנישאת על הר.

„הוריתי לו לשים עין על כל דבר אשר מריח מארץ-ישראל ומהמזרח-התיכון. אורי- לנד ישב וצילם את כל הדברים הנוגעים למיתאר, כאשר חלקם יומני אופא וחלקם יומני מודיעין ומילחמה. כך מצאנו בין הרישומים את הכתבה על הפצצת חיפה. זה ריתק אותי, בגלל זיכרון אישי. הייתי בן חמש בקירוב כאשר האיטלקים הפציצו את חיפה. התגוררתי על הכרמל, ואני זוכר כיצד האמא שלי היתה עוטפת אותי ב- שמיכה ורצה למיקלט. חוויות המילחמה הראשונות שלי. אני זוכר את האש ה- גדולה שעלתה מתוך אחד ממכילי הנפט, שהאיטלקים הצליחו להפציץ. להבה שחורה שהשחירה את פני הרקיע.

(המשך בעמוד 54)

מינים שיש צורך להילחם בחזקה כנגד המגמה הזאת (מגמת הספר הלבן). מנחם אוסישקין אמר בישיבת הוועד הפועל ה- ציוני (18.4.1940), שלא לקבל את התפ- רותו של בן-גוריון ולבקשו לחזור לעבודה. בן-גוריון נשאר חבר הנהלה הציונית, אבל יצא מן הארץ לתקופה של עשרה חודשים, שבהם עסק בפעולה מדינית ב- אנגליה ובארצות-הברית. דעתו של בן- גוריון היתה כי פירושה האובייקטיבי של עמדת הוועד הפועל הציוני היתה בערך עמדת רוב היישוב — השלמה עם הספר הלבן. עם נסיעתו של בן-גוריון עברה הנהלת העניינים בארץ לידי חבריו המתו- נים ממנו, ופרשת האקטיביזם המרדני נפסקה לפי שעה...”

חיל-האוויר האיטלקי

מפציץ את תל-אביב

וחיפה

אחד הרגעים המעטים בעת המילחמה העולמית, שבהם טעמה ארץ-ישראל את טעמה של המילחמה, היה כשחיל-האוויר האיטלקי הפציץ את תל-אביב ואת מיתקני חברת הזיקוק בחיפה. הצופרים השמיעו בצות ימים אזעקות-אמת, ואנשים בילו שעות ארוכות במיקלטים. עורכי עמוד האש הצליחו להשיג כמה יומני-קולנוע המתארים את ההפצצות מן האוויר.

בתמונה נדירה זו, שנתגלתה בארכיון עיריית חיפה, נראה אביו של עורך עמוד האש, יגאל לוסין, ניצב ראשון משמאל בשורת העומדים (בחולצה לבנה). האיש בחליפה, היושב ראשון משמאל, הוא דויד הכהן, לשעבר חבר-כנסת, שגריר ויו"ר ועדת-חוקי-הביטחון של הכנסת. התמונה צולמה ב-1941.

לוסין האב